

*A Shiur To Commemorate
The Third Yahrzeit Of Rabbi Isaiab Wohlgemuth, ז"ל*

Source 1

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף נג' עמ' א' – משנה. מקום שנהגו לאכול צלי בלילי פסחים – אוכלין, מקום שנהגו שלא לאכול – אין אוכלין.
גמרא. אמר רב יהודה אמר רב: אסור לו לאדם שיאמר בשר זה לפסח הוא – מפני שנראה כמקדיש בהמתו, ואוכל קדשים בחוץ.

Source 2

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף נג' עמ' ב' – מיתבי אמר רבי יוסי: תודום איש רומי הנהיג את בני רומי לאכול גדיים מקולסין בלילי פסחים, שלחו לו: אלמלא תודום אתה – גזרנו עליך גדוי, שאתה מאכיל את ישראל קדשים בחוץ.

Source 3

תלמוד ירושלמי מסכת פסחים פרק י דף לו טור ב' /מ"ד–מזנו לו כוס שני וכאן הבן שואל. אם אין דעת בבן לשאול אביו מלמדו. מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות? שבכל הלילות אנו מטבלין פעם אחת והלילה הזה שתי פעמים. שבכל הלילות אנו אוכלין חמץ ומצה והלילה הזה כולו מצה. שבכל הלילות אנו אוכלין בשר צלי שלוק ומבושל והלילה הזה כולו צלי.

Source 4

הגדה לפי נוסח ארץ ישראל
מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות. שבכל הלילות אין אנו מטבילין פעם אחת הלילה הזה שתי פעמים. שבכל הלילות אנו אוכלין חמץ ומצה הלילה הזה כולו מצה. שבכל הלילות אנו אוכלין בשר צלי שלוק ומבשל הלילה הזה כולו צלי.

Source 5

תלמוד בבלי מסכת סוטה דף לח' עמ' א' – אמר אבבי, נקטינן: לשנים קורא כהנים, ולאחד אינו קורא כהן, שנאמר: אמור להם, לשנים. ואמר רב חסדא, נקטינן: כהן קורא כהנים, ואין ישראל קורא כהנים, שנאמר: אמור להם, אמירה (עמוד ב) משלהם תהא. והילכתא כוותיה דאבבי, ולית הילכתא כוותיה דרב חסדא.

ספר החילוקים בין בני מזרח ומערב סימן כט – ארץ מזרח שליח ציבור מברך ברכת כהנים בקהל, ובני ארץ ישראל אין ש"צ מברך ברכת כהנים בקהל, שדורשין: ושמו את שמי, שאסור לאדם להשים את השם, אלא אם כן הוא כהן.

תפלת שמונה עשרה לפי רב עמרם גאון ולפי מנהג ארץ ישראל

1-ברוך אתה ה', אלקינו ואלקי אבותינו, אלקי אברהם, אלקי יצחק, ואלקי יעקב, הא-ל הגדול הגבור והנורא א-ל עליון קונה שמים וארץ מגיננו ומגן אבותינו מבטיחנו בכל דור ודור לא יבושו לעולם קויד. ברוך אתה ה' מגן אברהם. ברוך אתה ה' אלהינו ואלהי אבותינו אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב האל הגדול הגבור והנורא אל עליון גומל חסדים טובים וקונה הכל וזוכר חסדי אבות ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה. מלך עוזר ומושיע ומגן. ברוך אתה ה' מגן אברהם:

2-אתה גיבור ואין כמוך חזק ואין זולתיך משיב הרוח ומוריד הגשם מכלכל חיים בחסד ומחיה מתים ורב להושיע. ברוך אתה ה' מחיה המתים.

אתה גבור לעולם ה' מחיה מתים אתה רב להושיע מוריד הטל ובימות הגשמים אומר משיב הרוח ומוריד הגשם. מכלכל חיים בחסד מחיה מתים ברחמים רבים סומך גופלים רופא חולים מתיר אסורים ומקיים אמונתו לישני עפר. מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך מלך ממית ומחיה ומצמיח ישועה. ונאמן אתה להחיות מתים ברוך אתה ה' מחיה המתים.

3-קדוש אתה ונורא שמך ואין אלוה-ה מבלעדך. ברוך אתה ה' הא-ל הקדוש. לדור ודור המליכו לא-ל כי הוא לבדו מרום וקדוש, ושבחך אלוהינו מפינו לא ימוש לעולם ועד כי מלך גדול וקדוש אתה. ברוך אתה ה', האל הקדוש.

4-חנינו אבינו דיעה מאתך בינה והשכל מתורתך. ברוך אתה ה' חונן הדעת. אתה חונן וכו'. וחננו מאתך דעה ובינה והשכל. ברוך אתה ה' חונן הדעת.

5-השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם. ברוך אתה ה' רוצה בתשובה. השיבנו אבינו וכו'. ברוך אתה ה' הרוצה בתשובה.

6-סלח לנו אבינו כי חטאנו מחול לנו והעבר על פשעינו כי רבים... רחמך. ברוך אתה ה' המרבה לסלוח. סלח לנו אבינו וכו' כי פשענו כי טוב וסלח אתה. ברוך אתה ה' חונן המרבה לסלוח.

7-ראה בענייני וריבה ריבנו וגאלנו מהרה למען שמך. ברוך אתה ה' גואל ישראל. ראה בענייני וריבה ריבנו וגאלנו במהרה למען שמך כי גואל חזק אתה. ברוך אתה ה' גואל ישראל.

8-רפאינו ה' אלוקינו ממכאוב ליבנו ויגון ואנחה ודבר העבר ממנו הח... ברוך אתה ה' רופא חולי עמו ישראל. רפאנו ה' ונרפא הושיענו ונושעה והעלה רפואה שלימה לכל מכותינו כי אל רופא רחמן אתה. ברוך אתה ה' רופא חולי עמו ישראל.

9-ברך עלינו ה' אלוקינו את השנה הזאת לטובה ולברכה בכל מיני תבואתה ותן גשם ברצון על פני האדמה ושבע את כל העולם מברכותיך ותן ברכה במעשה ידינו. ברוך אתה ה' מברך השנים. ברך עלינו ה' אלהינו את השנה הזאת ואת כל מיני תבואתה לטובה ותן (טל ומטר לברכה) ברכה על כל פני האדמה ורוח פני תבל, ושבע את העולם כלו מטובך, ומלא ידינו מברכותך ומעושר מתנות ידיך. שמרה והצילה שנה זו מכל דבר רע ומכל מיני משחית ומכל מיני פורענות, ועשה לה תקוה ואחרית שלום. חוס ורחם עלינו ועל כל תבואתה ועל כל פירותיה, וברכה כשנים הטובות בטללי ברכה וחיים ושובע ושלום. ברוך אתה ה' מברך השנים.

10-תקע בשופר גדול לחרותינו ושא נס לקבוצינו. ברוך אתה ה' מקבץ נדחי עמו ישראל. תקע בשופר גדול להירותנו ושא נס לקבץ גלויותינו וקרא דרור לקבצנו יחד מארבע כנפות הארץ לארצנו.

ברוך אתה ה' מקבץ נדחי עמו ישראל.

BEUREI HATEFILA INSTITUTE LECTURE SERIES

- 11-השיבה שופטינו כבראשונה ויועצינו כבתחלה ומלוך עלינו אתה לבדך. ברוך אתה ה' אוהב המשפט. השיבה שופטנו כבראשנה ויועצינו כבתחילה ומלוך עלינו אתה ה' לבדך בחסד וברחמים בצדק ובמשפט ברוך אתה ה' מלך אוהב צדקה ומשפט.
- 12-למשומדים אל תהי תקוה אם לא ישובו לתורתך הנצרים והמינים כרגע יאבדו וימחו מספר החיים ועם צדיקים אל יכתבו. ברוך אתה ה' מכניע זדים. ולמלשינים אל תהי תקוה וכל הודים כרגע יאבדו וכל אויבינו מהרה יכרתו ועושי זדון מהרה תעקר ותשבר ותכניע בימינו. ברוך אתה ה' שובר רשעים ומכניע זדים.
- 13-על הצדיקים ועל החסידים יהמו רחמך ועל גרי הצדק אשר הם בטחו בך תן חלקינו עמהם ועם עושי רצונך. ברוך אתה ה' משען ומבטח לצדיקים. על הצדיקים ועל החסידים ועל גרי הצדק יהמו נא רחמך ה' אלהינו ותן שכר טוב לכל הבוטחים בשמך באמת ושים חלקנו עמהם ולעולם לא נבוש. ברוך אתה ה' משען ומבטח לצדיקים.
- 14-רחם ה' אלקינו ברחמך הרבים עלינו ועל ישראל עמך ועל ירושלים עירך ועל ציון משכן כבודך ועל מלכות בן דויד משיחך ועל היכלך ועל מקדשך ועל מעונך. ברוך אתה ה' אלקי דויד בונה ירושלים. על ירושלים עירך ברחמים תשוב ושכון בתוכה כאשר דברת ובנה אותה בנין עולם בימינו. ברוך אתה ה' בונה ירושלים.
- את צמח דוד מהרה תצמיח, וקרנו תרום בישועתך כי לישועתך קוינו כל היום. ברוך אתה ה' מצמיח קרן ישועה.
- 15-שמע ה' אלקינו קול תפלתנו חוס ורחם עלינו כי א-ל חנון ורחום אתה לבדך נקראתה. ברוך אתה ה' שומע תפלה שמע קולנו ה' אלהינו ורחם עלינו וקבל ברחמים וברצון את תפלתנו כי אל שומע תפלותינו אתה, ומלפניך מלכנו ריקם אל תשיבנו, כי אתה שומע תפלת כל פה. בא"י שומע תפלה.
- 16-רצה ה' אלקינו ושכון בציון מהרה יעבדוך ועבדך ובירושלים נשתחוה לך. ברוך אתה ה' שאותך לבדך נעבד. רצה ה' אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם, והשב עבודה לדביר ביתך ואשי ישראל ותפלתם מהרה באהבה תקבל ברצון ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך. ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים, ברוך אתה ה' המחזיר שכינתו לציון.
- 17-מודים אנחנו לך אתה הוא ה' אלקינו ואלקי אבותינו על כל הטובות החסד והרחמים שגמלתנו ושעשית עמנו ועם אבותינו מלפנינו אם אמרנו מטה רגלינו חסדך ה' יסעדינו. ברוך אתה ה' הטוב לך להודות. מודים אנחנו לך ה' אלהינו ואלהי אבותינו צור חיינו מגן ישענו אתה הוא לדור ודור. גודה לך ונספר תהלתך, על חיינו המסורים בידך ועל נשמותינו הפקודות לך. הטוב כי לא כלו רחמך, המרחם כי לא תמו חסדיך ומעולם קוינו לך ולא הכלמתנו ה' אלהינו. לא עזבתנו ולא הסתרת פניך ממנו. ועל כולם יתברך ויתרומם שמך מלכנו לעולם ועד. וכל החיים יודוך סלה ויהללו לשמך הטוב באמת. ברוך אתה ה' הטוב שמך ולך נאה להודות.
- 18-ברכינו אלקינו ושמרנו וחנונו ושלומך שים עלינו וסוכת שלומך פרוס עלינו. ברוך אתה ה' מעון הברכות ועושה השלום. שים שלום טובה וברכה חסד ורחמים עלינו ועל כל ישראל עמך, וברכנו אבינו כלנו כאחד באור פניך. כי באור פניך נתת לנו ה' אלהינו תורת חיים אהבה וחסד צדקה ורחמים. וטוב בעיניך לברך את עמך ישראל ברחמים בכל עת, ברוך אתה ה' המברך את עמו ישראל בשלום.

ספר החילוקים בין בני מזרח ומערב

- סימן א- אנשי מזרח (בבל) יושבין בקרית שמע, שדורשין בשבתך, ובני ארץ ישראל עומדין.
- סימן יד - ארץ מזרח (א"מ) מכניסין את האבל בבית הכנסת בכל יום ובני ארץ ישראל (א"י) אין מכניסין אותו אלא בשבת בלבד.
- סימן יט - א"מ אין מברכין על היין אלא מזוג, ובני א"י מברכין עליו כשהוא חי.
- סימן כא - א"מ בוצעין על ב' ככרות בשבת, שהן דורשין: לחם משנה; ובני א"י אין בוצעין אלא על ככר אחד, שלא להכניס כבוד ערב שבת בשבת.
- סימן כב - א"מ פורשין כפיהם בתעניות ובט' באב בערבית, ובני א"י אין פורשין אלא בשחרית, אלא ביום הכפורים בלבד.
- סימן כד - א"מ אין מזכירין מזון בברכת המזון, ובני א"י עושין מזון עקר, שהכל טפילה למזון.
- סימן כה - א"מ אין רואין טבעת קידושין, ובני א"י רואין טבעת קידושין גמורין.
- סימן כח - א"מ מברכין את החתן בשבע ברכות, ובני א"י בג'.
- סימן כט - א"מ ש"צ מברך ברכת כהנים בקהל, ובני א"י אין ש"צ מברך ב"כ בקהל, שדורשין: ושמו את שמי, שאסור לאדם להשים את השם, אא"כ הוא כהן.
- סימן לב - א"מ אומרים מקדש השבת, ובני א"י אומרים: מקדש ישראל ויום השבת.
- סימן לג - א"מ אין תלמיד שואל בשלום רבו, ובני א"י תלמיד אומר לרבו: שלום עליך רבי.
- סימן לו - א"מ הופכין את פניהם אל הציבור ואחוריהם אל הארון, ובני א"י פניהם אל הארון.
- סימן מא - א"מ עושין שני י"ט, ובני א"י יום אחד, כמצות התורה.
- סימן מב - א"מ אוסרין שיברכו הכהנים לישראל וראשם פרוע, ובני א"י מברכין כהנים לישראל וראשם פרוע.
- סימן מג - א"מ מתפלל אדם י"ח ברכות בלחש, ובני א"י בקול רם, להרגיל העם.
- סימן מד - א"מ אין סופרין העומר אלא בלילה, ובני א"י ביום ובלילה.
- סימן מז - א"מ קורין בפרשה שליח צבור והעם, ובני א"י קורין העם פרשה וש"ץ סדרים.
- סימן מח - א"מ עושין שמחת תורה בכל שנה, ובני א"י לג' שנים ומחצה.
- סימן מט - א"מ מכבדין את התורה בכניסה, ובני א"י בכניסה וציאה, כתורה וכהלכה, שנאמר: וכפתחו עמדו כל העם.
- סימן נ - א"מ אין כהן מברך את ישראל עד שישא אשה, ובני א"י מברך עד שלא ישא אשה.
- סימן נא - א"מ אין טוענין לולב בשבת, אבל נוטלין הדס, ובני א"י טוענין לולב והדס ביום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת, שנאמר: ולקחתם, אפילו בשבת.
- סימן נה - א"מ הכהנים נושאים כפיהם ג' פעמים ביום הכפורים ובני א"י ד' פעמים ביום: שחרית, מוסף, מנחה, נעילה.